

ФІЗИКО-ТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ НИЗЬКИХ ТЕМПЕРАТУР
ім. Б.І. ВЕРКІНА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

ФТІНТ ім. Б.І. Веркіна НАН України

д.ф.-м.н., професор

_____ Ю. Г. Найдюк

Ухвалено Вченою радою ФТІНТ
ім. Б.І. Веркіна НАН України
12 березня 2021 року (протокол № 4)

ПРОЄКТ ПОЛОЖЕННЯ
ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНУ ПРАКТИКУ АСПІРАНТІВ

Фізико-технічного інституту низьких температур

ім. Б.І. Веркіна

Національної академії наук України

2021

1. Загальні положення

Положення про науково-педагогічну практику аспірантів Фізико-технічного інституту низьких температур ім. Б.І. Веркіна Національної академії наук України (далі - Інститут) регламентує порядок і форму проходження науково-педагогічної практики аспірантами Інституту.

1.1. Науково-педагогічна практика в системі вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні є одним з етапів професійної підготовки до наукової та науково-педагогічної діяльності, який має на меті закріпити навички практичної діяльності аспірантів щодо здійснення до фахової діяльності та сприяти формуванню та розвитку у аспірантів навички здійснення навчально-виховного процесу у вищій школі.

1.2. Положення розроблене відповідно до Постанови Кабінету Міністрів № 261 від 23.03.2016 р. «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)».

1.3. Організатором проходження науково-педагогічної практики є Інститут, який взаємодіє з закладами вищої освіти на підставі укладених договорів про наукове, науково-педагогічне та науково-технічне співробітництво.

2. Мета і завдання науково-педагогічної практики

Метою науково-педагогічної практики є забезпечення розвитку професійно-педагогічних компетентностей майбутніх докторів філософії щодо організації та проведення викладацької роботи відповідно до обраної спеціальності та рівня вищої освіти. Зокрема, поглиблення і закріплення знань аспірантів з питань форм здійснення і організації навчального процесу в сучасних умовах; його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення; формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел при підготовці занять; застосування активних методик викладання професійно-орієнтованих дисциплін відповідного фахового напрямку та набуття педагогічного досвіду при роботі з фахово-орієнтованою аудиторією.

У процесі проходження педагогічної практики студенти повинні оволодіти такими компетентностями:

- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації.
- Спроможність до аналізу та ефективного застосування в практиці науково-педагогічної діяльності набутих поглиблених спеціалізованих знань з того напрямку науки, який був обраний для проведення власного наукового дослідження, та розуміння сучасних теорій і методів дослідження.
- Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного

- рівня;
- Здатність самовдосконалюватися, презентувати результати досліджень фахівцям і нефахівцям.
 - Спілкування в діалоговому режимі з громадськістю в певній галузі наукової та професійної діяльності.
 - Відповідальність за креативне навчання інших.

3. Програмні результати навчання

- 3.1. Здатність ясно та ефективно описувати результати наукової роботи та здатність вести спеціалізовані наукові семінари.
- 3.2. Здатність робити огляд та пошук інформації в спеціалізованій літературі, використовуючи різноманітні ресурси: журнали, бази даних, он-лайн ресурси.
- 3.3. Знання та розуміння методологічних, концептуальних засад організації семінарських та навчальних занять, викладання фахових дисциплін, діяльності викладача та діяльності студентів, тощо.
- 3.4. Уміння самостійно планувати структуру навчальних занять, розробляти методику організації взаємодії викладача та слухачів, здійснювати підготовку навчальних занять, організовувати навчально-виховний процес як взаємодію викладача і слухачів, оцінювати результати навчання відповідно до поставлених цілей, аналізувати проблеми, приймати рішення щодо їхнього вирішення.
- 3.5. Вміння критично аналізувати проведені заняття за визначеними критеріями, оцінювати власні педагогічні дії й дії студентів на кожному етапі процесу відповідно до поставленої мети, здійснювати самостійні висновки й приймати рішення щодо вдосконалення кожного етапу заняття.
- 3.6. Вміння організовувати діалогічне спілкування зі слухачами, застосовувати доцільні добудови для встановлення контакту з ними, конструктивно спілкуватися з викладачами у процесі аналізу проведених навчальних занять.
- 3.7. Готовність організовувати навчальні заняття відповідно до інноваційних підходів, здатність впроваджувати інноваційні моделі, технології в практику організації навчально-виховного процесу, аналізувати власну відповідальність за наслідки впровадження інноваційних педагогічних дій, окреслення програми власного професійного становлення та самовдосконалення на основі аналізу набутого під час практики педагогічного досвіду.

4. Зміст науково-педагогічної практики

Загальне керівництво педагогічною практикою аспіранта здійснюється заступником директора з наукової роботи Інституту.

Безпосереднє керівництво педагогічною практикою, науково-методичне консультування та контроль за проходженням практики аспіранта здійснює

науковий керівник, який здійснює такі заходи:

- узгоджує обрану аспірантом тематику занять для проведення педагогічної практики;
- надає методичну допомогу у плануванні та організації навчальної взаємодії;
- контролює роботу аспіранта, відвідування занять та інші види його роботи зі слухачами, приймає заходи щодо ліквідації недоліків в організації практики;
- готує відгук про навчально-методичну роботу аспіранта під час проходження практики.

Зміст практики.

Сутність науково-педагогічної практики складає комплексний процес, який поєднує самовдосконалення у професійному плані, оволодіння та розвиток засад навчально-методичної роботи. Результатом цього процесу є виконання основного завдання, а саме: формування у аспірантів навичок науково-викладацької роботи. Процес проходження практики носить дуальний характер та включає реалізацію двох складових частин, які є невід’ємними одна від одної.

З одного боку, це «навчальна» науково-педагогічна практика, яка орієнтована на засвоєння викладацьких та педагогічних навичок аспіранта через навчання, а саме:

- відвідування лекцій, семінарів, консультацій та процесу атестації які проводяться провідними фахівцями та викладачами Інституту;
- відвідування лекцій і практичних занять, які проводяться іншими аспірантами з наступною участю в обговоренні результатів та підготовкою рецензій;
- участь у проведенні наукових семінарів та конференцій за спеціальністю;
- вивчення методичного досвіду, системи навчальної роботи в цілому, оволодіння методами та підходами викладацької справи .

З другого боку, науково-педагогічна практика включає дуже важливу «активну» складову, яка орієнтована на розвиток викладацьких та педагогічних навичок аспіранта через безпосередню реалізацію набутих вмінь та навичок, формування та закріплення викладацьких спроможностей аспірантів. Така практика необхідно включає в себе:

- процес професійного самовдосконалення через пошук, оброблення та аналіз наукової та навчально-методичної інформації;
- оволодіння методами та підходами ефективного застосування набутих знань в практиці науково-педагогічної діяльності;
- практику самостійної підготовки до наукового виступу, семінару, лекції та практичного заняття, планування структури, розроблення методики й здійснення підготовки до проведення лекційних, семінарських або практичних (лабораторних) занять.

- аудиторну практику, яка включає в себе безпосередньо процес проведення лекцій, практичного заняття, науковий виступ перед аудиторією слухачів;
- налагодження контакту й організація взаємодії зі слухачами;
- участь у організаційній та науково-методичній роботі з підготовки проведення наукових конференцій, семінарів та обговорень тощо.
- проведення самостійного аналізу проведених аудиторних виступів, виявлення їх сильних та слабких моментів, підготовку пропозицій з вдосконалення науково-навчального процесу;
- впровадження у навчальний процес інноваційних освітніх технологій та авторських методик.

5. Організаційні основи науково-педагогічної практики

5.1. Загальний обсяг педагогічної практики складає 2 кредити ЄКТС (60 годин) у шостому семестрі навчання.

5.2. Навчально-методична робота (підготовка до занять, методична робота, відвідування та аналіз занять, проведення консультацій, керівництво різними видами діяльності студентів) становить 44 навчальних години практики.

5.3. На аудиторне навантаження (читання лекцій, проведення семінарів, практичних/лабораторних занять) відводиться 16 годин загального часу практики.

5.4. Оцінка практики здійснюється за 100-бальною шкалою з метою одержання еквівалентних оцінок за національною шкалою та за шкалою ЄКТС.

5.5. Аспіранту, який не виконав програму практики, отримав негативний висновок щодо її проходження, або незадовільну оцінку за результатами захисту, надається право її повторного проходження та захисту у встановленому порядку.

6. Звітна документація

6.1. Після проходження науково-педагогічної практики аспірант подає до аспірантури Інституту загальний звіт про проходження практики, який містить інформацію про зміст та дати проходження практики, оцінки виконаної роботи та сумарну оцінку наукового керівника щодо навчально-методичну роботи аспіранта (додаток 1) та план-конспект проведених залікових навчальних занять.

6.2. Аспіранти Інституту, які проводять заняття за трудовою угодою в Інституті, іншій науковій установі або в закладі вищої освіти, звільняються від проходження практики з відповідним поданням до Інституту довідки з місця праці та вищезазначених документів.

7. Права та обов'язки аспіранта

7.1. Аспірант має право з усіх питань, які виникають під час проходження науково-педагогічної практики, звертатись до наукового керівника, завідувача аспірантурою Інституту або заступника директора з наукової роботи Інституту, вносити пропозиції щодо вдосконалення організації практики.

7.2. Аспірант під час проходження практики за попередньою домовленістю має право відвідувати заняття викладачів Інституту з метою вивчення методики викладання навчальних дисциплін та ознайомлення з передовим педагогічним досвідом.

7.3. Аспірант підпорядковується правилам внутрішнього розпорядку Інституту, розпорядженням адміністрації та керівника практики. У разі невиконання вимог, які висуваються практиканту, він може бути відсторонений від проходження практики.

8. Права та обов'язки керівника практики

8.1. Загальне керівництво науково-педагогічною практикою аспіранта покладено на заступника директора з наукової роботи Інституту з відповідної спеціальності.

8.2. Безпосереднє керівництво науково-педагогічною практикою, науково-методичне консультування та контроль за проходженням практики аспіранта здійснює науковий керівник аспіранта, який:

- узгоджує обрану аспірантом тематику занять для проведення педагогічної практики;
- надає методичну допомогу у плануванні та організації навчальної взаємодії;
- контролює роботу аспіранта, відвідування занять та інші види його роботи зі слухачами, приймає заходи щодо ліквідації недоліків в організації практики;
- готує відгук про навчально-методичну роботу аспіранта під час проходження практики та оцінює його роботу.

Фізико-технічний інститут низьких температур ім. Б.І. Веркіна
Національної академії наук України

ЗВІТ

про проходження науково- педагогічної практики аспіранта

Аспірант _____
 Спеціальність _____
 Період з « ____ » _____ 20__ року по з « ____ » _____ 20__ року
 Науковий керівник _____

За період практики були виконані такі види роботи:

1. «НАВЧАЛЬНА» НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА (40 балів)						
№ з/п	Тема лекції, семінару, наукового виступу, практичного заняття, що відвідувалися	ПІБ викладача, доповідача який проводив заняття	Дата	Вид підготовленого матеріалу(звіт, рецензія, тези тощо) щодо відвіданого заходу	Оцінка (0-10 б.)	Підпис наукового керівника
1.						
2.						
3.						

2. «АКТИВНА» СКЛАДОВА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ (60 балів)					
№ з/п	Тема лекції, семінару, наукового виступу, практичного заняття, що проводились	Вид заходу	Дата	Оцінка (0-20 б.)	Підпис наукового керівника
1.					
2.					
3.					

ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ			
Висновок наукового керівника	Дата	Підсумкова оцінка (0-100 б.)	Підпис наукового керівника

Аспірант _____
 підпис